



Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Dariusz Mazur

BK-VII.0520.147.2025
Warszawa, 20 czerwca 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 8912 złożoną do Ministra Sprawiedliwości przez Panią posłankę Annę Gembicką oraz Pana posła Jarosława Sachajko w *sprawie statystyk dotyczących trwania spraw cywilnych, skarg na przewlekłość postępowań*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Skrócenie czasu oczekiwania obywateli na rozstrzygnięcia sądowe jest celem wielu działań, które pod kierunkiem Ministra Adam Bodnara podejmuje Ministerstwo Sprawiedliwości. Warto podkreślić, że na czas trwania postępowań sądowych jest związany z wieloma czynnikami. Należą do nich m.in. wzrost liczby wpływających spraw, niski poziom cyfryzacji, braki kadrowe czy stały wzrost kognicji (właściwości) sądów powszechnych.

W celu zobrazowania sytuacji w sądownictwie wskazuję, że wpływ spraw w sądach okręgowych w I instancji w 2024 roku w sprawach cywilnych w porównaniu do 2008 roku wzrósł o 82,15% (ze 172 638 do 313 473 spraw, tj. o 141 835 spraw). Natomiast w sądach apelacyjnych wpływ spraw cywilnych kat. ACa w 2024 roku w porównaniu do 2008 roku wzrósł aż o 315% (z 10 333 do 53 220 spraw, tj. o 42 887 spraw).

Z kolei liczba etatów sędziowskich nie wzrastała w takim stopniu, jak wzrost wpływu spraw. Liczba etatów sędziowskich w sądach apelacyjnych w roku 2017 wynosiła – 266,

zaś w roku 2024 – 277 (wzrost o 4,13%). Liczba etatów sędziowskich w sądach okręgowych w I instancji w 2017 roku wynosiła – 688, zaś w roku 2024 – 826 (wzrost o 20,05%).

W celu usprawnienia pracy sądów, Minister Sprawiedliwości w listopadzie 2024 roku przedstawił m.in. 10 filarów programu „Sprawne sądy”. Są to kluczowe propozycje zmian organizacyjnych, legislacyjnych i kadrowych, które odpowiadają na potrzeby dotyczące tempa prac i efektywności wymiaru sprawiedliwości. Reformy dotyczą obszaru mediacji, biegłych sądowych, digitalizacji, spraw frankowych, zwiększenia liczby etatów dla asystentów etc.:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/10-filarow-ministerialnego-programu-usprawnienia-dzialalnosci-sadow>

Ważnym elementem przygotowanej reformy jest program „Cyfrowy Sąd”. W ramach programu przewidziano szereg projektów, które pozwolą na kompleksową cyfryzację wymiaru sprawiedliwości. Należą do nich m.in. projekt Digitalny Asystent Sędziego, który usprawni procedowanie w sprawach frankowych, a także projekt Elektroniczne Postępowanie Upominawcze 3.0, czyli udoskonalona wersja znanego już rozwiązania EPU, z jeszcze wyższym stopniem automatyzacji, przetwarzania oraz walidacji zawartości dokumentów cyfrowych. Szczegóły programu „Cyfrowy Sąd” zostały przedstawione w komunikatach Ministerstwa Sprawiedliwości:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/program-cyfrowy-sad-zmieni-wymiar-sprawiedliwosci>

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/co-zmieni-sie-w-sadownictwie-program-cyfrowy-sad>

Uzupełnieniem programu „Cyfrowy Sąd” jest program „Cyfrowe Rejestry”. Ministerstwo Sprawiedliwości planuje i wdraża kompleksową cyfryzację i modernizację rejestrów wykorzystywanych w polskim wymiarze sprawiedliwości. Projekt ten ma na celu przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa przechowywanych i przetwarzanych danych, a także poprawę funkcjonalności systemów rejestrów sądowych i prokuratorskich.

Z charakterystyką programu można się zapoznać w serwisie Ministerstwa Sprawiedliwości:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/program-cyfrowe-rejestry-ulatwi-funkcjonowanie-przedsiębiorcom-i-obywatelom>

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/cyfrowe-rejestry--nowa-era-w-sadownictwie>

Dane już wskazują na znaczącą poprawę efektywności i załatwialności spraw frankowych w sądach powszechnych. W I kwartale 2025 roku wskaźnik opanowania wpływu w I instancji osiągnął imponujący poziom 179,1, co oznacza wzrost załatwialności o 85,98% (w 2024 roku wynosił 96,3%). Obecnie rząd pracuje nad tzw. ustawą o usprawnianiu postępowań frankowych, która radykalnie zmieni sposób prowadzenia tych spraw:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/sprawy-frankowe-spadek-liczby-pozwow-i-poprawa-efektywnosci-sadow>

Jest również szczególnie istotne, aby sędziów w pracy wspierała profesjonalna kadra pracowników i urzędników sądowych. W budżecie na 2025 rok zostały zabezpieczone pieniądze na 1159 etatów dla nowych asystentów w sądach rejonowych. 50 z nich ma zostać przydzielonych do wydziałów lub sekcji frankowych w sądach okręgowych, w których jest największe obciążenie. Pozostałe etaty trafią do sądów z największym deficytem kadrowym. Takie rozwiązanie pozwoli osiągnąć, po raz pierwszy w historii polskiego sądownictwa, parytet jednego asystenta przypadającego na dwóch sędziów:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/podwyzki-dla-asystentow-staly-sie-faktem-minister-podpisal-rozporzadzenie>

Ad 1

W poniższej tabeli zostały przedstawione dane statystyczne dotyczące średniego czasu trwania postępowań sądowych w sprawach cywilnych w I instancji (łącznie z czasem trwania mediacji) w miesiącach (wskaźnik jest wyliczony od 2008 roku):

Średni czas trwania postępowań sądowych w sprawach cywilnych I instancji (łącznie

z czasem trwania mediacji) (w miesiącach)		
Wyszczególnienie	Sądy Rejonowe	Sądy Okręgowe
2008	3,6	7,2
2009	3,7	7,0
2010	3,8	6,8
2011	4,1	6,8
2012	4,3	6,8
2013	3,9	6,9
2014	4,7	7,4
2015	4,0	7,7
2016	4,6	7,3
2017	5,7	7,5
2018	5,5	7,8
2019	5,9	8,2
2020	7,3	9,5
2021	7,6	8,9
2022	6,1	8,0
2023	6,1	8,3
2024	6,1	10,2

Ad 2

W tabeli została zaprezentowana ewidencja spraw z wykazu skargi S z tytułu przewlekłości spraw rozpatrywanych w sądach okręgowych i apelacyjnych w latach 2005–2024:

Wyszczególnienie	Wpłynęło	Załatwiono		
		ogółem	w tym	
			uwzględniono w całości lub części	
		w liczbach bezwzględnych	% do liczby załatwieni	
2005				
Ogółem spraw	4 473	4 863	987	20,3%
w tym				
Cywilnych	2 742	2 980	613	20,6%
2006				
Ogółem spraw	2 659	2 746	597	21,7%
w tym				
Cywilnych	1 539	1 594	382	24,0%
2007				
Ogółem spraw	2 643	2 618	542	20,7%
w tym				
Cywilnych	1 657	1 637	371	22,7%
2008				
Ogółem spraw	2 737	2 749	549	20,0%
w tym				
Cywilnych	1 611	1 619	367	22,7%
2009				
Ogółem spraw	3 909	3 760	726	19,3%
w tym				

Cywilnych	2 095	2 050	432	21,1%
2010				
Ogółem spraw	5 327	5 130	1 013	19,7%
w tym				
Cywilnych	2 716	2 595	571	22,0%
2011				
Ogółem spraw	6 548	6 516	1 229	18,9%
w tym				
Cywilnych	3 871	3 819	760	19,9%
2012				
Ogółem spraw	8 665	8 454	1 522	18,0%
w tym				
Cywilnych	5 457	5 261	777	14,8%
2013				
Ogółem spraw	12 532	12 125	1 585	13,1%
w tym				
Cywilnych	8 996	8 654	958	11,1%
2014				
Ogółem spraw	16 286	16 318	1 781	10,9%
w tym				
Cywilnych	12 109	12 143	1 124	9,3%
2015				
Ogółem spraw	18 105	17 955	1 791	10,0%
w tym				
Cywilnych	14 406	14 310	1 179	8,2%
2016				
Ogółem spraw	16 466	16 508	1 838	11,1%
w tym				
Cywilnych	12 343	12 315	1 178	9,6%
2017				

Ogółem spraw	17 259	16 892	1 546	9,2%
w tym				
Cywilnych	14 128	13 753	1 069	7,8%
2018				
Ogółem spraw	18 175	18 168	2 024	11,1%
w tym				
Cywilnych	14 760	14 813	1 428	9,6%
2019				
Ogółem spraw	20 715	20 298	2 300	11,3%
w tym				
Cywilnych	16 495	16 198	1 670	10,3%
2020				
Ogółem spraw	15 852	15 999	1 706	10,7%
w tym				
Cywilnych	12 321	12 438	1 214	9,8%
2021				
Ogółem spraw	15 290	15 490	2 038	13,2%
w tym				
Cywilnych	11 575	11 749	1 521	12,9%
2022				
Ogółem spraw	13 589	13 323	2 276	17,1%
w tym				
Cywilnych	10 381	10 094	1 700	16,8%
2023				
Ogółem spraw	10 842	11 226	2 082	18,5%
w tym				
Cywilnych	7 541	7 865	1 600	20,3%
2024				
Ogółem spraw	9 495	9 561	2 112	22,1%
w tym				

Cywilnych	6 614	6 722	1 635	24,3%
-----------	-------	-------	-------	-------

Ad 3

Poniżej dane dotyczące średniego czasu trwania spraw z wykazu skargi S z tytułu przewlekłości spraw rozpatrywanych w sądach okręgowych latach 2022–2024. Dane zbierane są jedynie dla sądów okręgowych od 2022 roku:

2022 rok – średni czas trwania postępowania sądowego: 2,1 miesiąca.

2023 rok – średni czas trwania postępowania sądowego: 2,0 miesiąca.

2024 rok – średni czas trwania postępowania sądowego: 2,1 miesiąca.

Ad 4

Zakres informacji, które posiada Ministerstwo Sprawiedliwości jest ograniczony budową sądowych formularzy statystycznych. Z tego powodu nie jest możliwe wyodrębnienie informacji, o których mowa w pytaniu nr 4.

Ad 5

Poniżej dane dotyczące średniej zasądzonej kwoty odszkodowań w sprawie w PLN, na podstawie ewidencji spraw z wykazu skargi S z tytułu przewlekłości spraw rozpatrywanych w sądach okręgowych i apelacyjnych w latach 2005–2024:

Rok	Średnia zasądzona kwota odszkodowań w sprawie (PLN)
2005	2 278
2006	1 749
2007	2 042
2008	2 368
2009	3 027
2010	3 234
2011	3 129
2012	2 752
2013	2 973

2014	2 770
2015	2 939
2016	3 237
2017	3 007
2018	2 965
2019	2 830
2020	2 798
2021	2 994
2022	3 012
2023	3 150
2024	3 381

Z wyrazami szacunku

Dariusz Mazur
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/